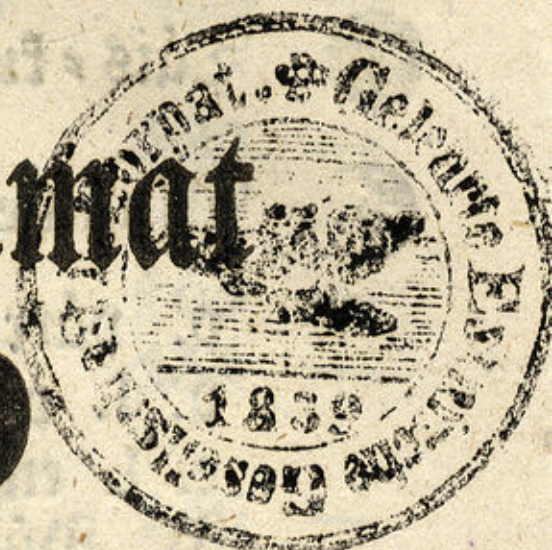

Gesti=ma rahwa
K a l e n d e r,

ehf

Läht=Kamat
1849

aasta peale, pärrast meie
Issanda Jeesuse Kristuse
sündimist.

Sel aastal on 365 päwa.

Tallinnas,
trükkitud Lindworsi kirjadega.

Märkide selletaminne.

Noor = ku.

Essimenne werend.

Täis = ku.

Wimne werend.

p. parrast.

p. l. parrast idunat.

e. l. enne idunat.

V. Pühha.

Idulo = ja Wastla = päwa mahhel on 8 nädä
dalat.

Der Druck dieses nur in den Ostseegouvernements abzu-
sendenden Kalenders ist unter der Bedingung gestattet,
daß nach Beendigung desselben die vorschristmäßige Anzahl
Exemplare dem Dorpat'schen Censur-Comite eingesandt werde.

Dorpat, den 29. October 1848.

Censor Samson.

Sündinud asjade aiaarm.

Komisest tännini	5798	aast.
Kristusse sündimisest tännini.	1849	—
Et Tallinna ülesehitati . . .	630	—
Et ramatud hakkati trükkima	409	—
Parrast Lutterusse dige usso		
ülleswdimist	332	—
Parrast wanna katko	192	—
Parr. sedda, kui Toompä pölland	165	—
Parrast sure nälja hakkatust .	154	—
Et Peterpurri liina ehitama		
hakkati	146	—
Et meie Ma Wenne-rigi wal-		
litssusse alla sai	139	—
Et suurikoli Tartus asfutati	47	—
Et usi rdugid hakkati pannema	46	—
Et Prantsus Wenne-maale tulli		
ja Moskwa liina ärrapöalletas.	37	—
Et Eesti-maal priust kolutati	32	—
Et Riia-maal priust kolutati	29	—
Et meie Keisri Herra Nikolai		
wallitsemas on	24	—

Kristusse ümberleikamisest. Luf. 2, 21.
1 Laupääd | Nääri P. Aita Jummal!

Jesús pöggeneb Egiptusse male. Matt. 2, 13.
2 Pühhap. P. p. Neäri. Range
3 Esmasp. Enok 8, 33 e. l.
4 Teisip. Metusalem
5 Kesküäd. Simeon külm,
6 Neljasp. 3 Kunn. Pühha. selged il:
7 Rede. Julianus mad.
8 Laupääd. Erart

Jesús 12 aastat wanna. Luf. 2, 41.
9 Pühhap. 1 P. p. 3. K. P.
10 Esmasp. Paawli pääd. Külm ja
11 Teisip. Ewraim
12 Kesküäd. Rein 11, 41 e. l.
13 Neljasp. Hilarius
14 Rede. Robert
15 Laupääd. Tidrik tuisud.

Pulmad Rana-linnas. Joann. 2, 1.
16 Pühhap. | 2 P. p. 3. K. P. | Pilwene

17 Esmasp.	Tönnisse pääd.	taewas
18 Teisip	Uksel	
19 Kesküäd.	Sara	 6, 21 p. l.
20 Neljasp.	Waab. Seb.	
21 Rede.	Neto	ja
22 Laupääd.	Madlena	paljo lund.

Peälikkust Kapernauma linnas. Matt. 8, 1.
23 Pühhap. 3. P. p. 3 K. P. Tuisud
24 Esmasp. Timoteus ja lumme
25 Teisip. Paawli ümberp. jaddu.
26 Kesküäd. Pelikarpus 0, 54 p. l.
27 Neljasp. Krisestomus
28 Rede. Karel Hea rees
29 Laupääd. Samuel te ja

Wina: mäest. Matt. 20, 1.
30 Pühhap. 9. P. e. Kr. üll. P. launis
31 Esmasp. Un Külm.

12nemat selle ku päwal tõuseb päike pole tundi
pärrast kello 8, ja lähheb loja pole tundi pärrast
kello 3. Pääd on pirk 7 tundi, ja ö 17 tundi.

Webruarius.

Küünla - ku.

1 Teisip.	Priigutta	Külmad
2 Keßnäd.	Küünla pääw.	ilmad,
3 Neljasp.	Hanna	 5,41 e. l.
4 Rede.	Weronika	
5 Laupääw.	Maata	paljo lund.

Külwi : mehheß. Luk. 8, 4.

6 Pühhap.	8. P. e. Kr.üll. P.	Vehmed
7 Esmasp.	Rikard	
8 Teisip.	Salomon	ilmad
9 Keßnäd.	Upellonia	
10 Neljasp.	Kolastika	lumme
11 Rede.	Elwina	 3,8 e. l.
12 Laupääw.	Eulalia	

Piinmedast tee äres. Luk. 18, 31.

13 Pühhap.	Paasto P.	sadduga.
14 Esmasp.	Walentin	
15 Teisip.	Wastla pääw.	Külmad
16 Keßnäd.	Tuhka pääw.	

Sel kuul on tännawo 28 päwa.

17 Neljasp.	Konstantia	tuisused
18 Rede.	Konfordia	 1,41 e. l.
19 Laupääw.	Sim. Ap.	

Kristust kiusatakse. Matt. 4, 1.

20 Pühhap.	1 P. Paastus.	ilmad.
21 Esmasp.	Jesaias	Ku
22 Teisip.	Peetri pääw.	lõppel
23 Keßnäd.	Palwe pääw.	
24 Neljasp.	Maddise pääw.	vehmed
25 Rede.	Wiktor	 2,40 e. l.
26 Laupääw.	Nestor	

25mal Ku warjutam.

Kananea naesest. Matt. 15, 21.

27 Pühhap.	2 P. Paastus.	
28 Esmasp.	Iustus	ilmad.

16nemal selle ku päwal tuisest päike kello 7, lähheb lojal kello 5. Pääw on 10, 8 14 tundi pikk.

1 Teisip.	Albinus	Kaunid
2 Keßnäd.	Medea	pehmed
3 Neljasp.	Kunifunde	ilmad,
4 Rede.	Adrian	 2,17 e.l.
5 Laupädw.	Angelus	

Kristus aiab furratid wälja. Luk. 11, 14.

6 Pühhap.	3 P. Paastus.	
7 Esmap.	Perpetua	ja
8 Teisip.	Põri pädw.	
9 Keßnäd.	Prudensius	sulla.
10 Neljasp.	Mikeus	
11 Rede.	Konstantin	 3,44 p. l.
12 Laupädw.	Krefor	

5000 mehhe sõdmisest. Joa. 6, 1.

13 Pühhap.	4 P. Paastus.	
14 Esmap.	Sakarias	Tormised
15 Teisip.	Longinus	
16 Keßnäd.	Aleksander	ilmad.
17 Neljasp.	Truta	

18 Rede.	Kabriel	 8,28 e. l.
19 Laupädw.	Josep	

Jesus kiwwidega wißsatud. Joa. 8, 46.

20 Pühhap.	5 P. Paastus.	Kaunis
21 Esmap.	Pent	kewwade
22 Teisip.	Kawael	ilm,
23 Keßnäd.	Tiits	wahhel
24 Neljasp.	Kasimir	
25 Rede.	Paast. Mar. p.	 5,28 p. l.
26 Laupädw.	Emanuel	

Kristusse siße; sõdmisest. Matt. 21, 1.

27 Pühhap.	6 P. Paastus.	tormine.
28 Esmap.	Kideon	Lumme
29 Teisip.	Wilippine	saddo.
30 Keßnäd.	Adonius	
31 Neljasp.	Suur Nelja p.	

ionemal selle ku päwal tõuseb päike kello 6, lähheb loja kello 6. Pädw on 12, ja õ 12 tundi piti.

Aprilis.

Jürris ehk Mahla = fu.

1 Rede.	Karjal. pääw.	Suur Rede.
2 Laupääw.	Paulina	Heitlikkud

Kristuse ülestoumissfest. Mark. 16, 1.

3 Pühhap.	Ülestoum. P.	 8, 46 p. l.
4 Esmasp.	Teine Pühha.	tormised ja wihmased ilmad.
5 Teisip.	Kolmas Pühha.	
6 Keßnäd.	Kõlestin	
7 Neljasp.	Uron	
8 Rede.	Liborius	
9 Laupääw.	Vogislaus	

Kinnipandud uksest. Joan. 20, 19.

10 Pühhap.	1 P. p. üll. P.	Külmad
11 Esmasp.	Leo	 1, 32 e. l.
12 Teisip.	Julius	
13 Keßnäd.	Justinus	wihmased ilmad.
14 Neljasp.	Künni pääw.	
15 Rede.	Olimpia	
16 Laupääw.	Karistus	

Sel kuul on 30 päwa.

Heast karjatsest. Joan. 10, 12.

17 Pühhap.	2 P. p. üll. P.	 3, 56 p. l.
18 Esmasp.	Walerian	Selge taewas, rahhe ja wihma.
19 Teisip.	Simon	
20 Keßnäd.	Jakobina	
21 Neljasp.	Adolarus	
22 Rede.	Rajus	
23 Laupääw.	Jürris pääw.	

ürrikesse aia pärrast. Joan. 16, 16.

24 Pühhap.	3 P. p. üll. P.	 8, 45 e. l.
25 Esmasp.	Markuse p.	Ku lõppul kaunid kewwade ilmad.
26 Teisip.	Eselias	
27 Keßnäd.	Anastasiu	
28 Neljasp.	Witalis	
29 Rede.	Reimund	
30 Laupääw.	Erastus	

12nemal selle ku päwal tõuseb päike pole tundi pärrast kello 4, ning lähheb loja pool tundi pärrast kello 7. Pääw on pikk 15, ja 8 9 tundi.

Kristusse ärraminnemiseft. Joan. 16, 5.		
1 Pühhap.	4 P. p. üll. P.	Wolbri p.
2 Esmasp.	Sigismund	Pilwene
3 Teisip.	+ Leidminne	 0,8 p. l.
4 Keskäd.	Wlorian	taewas.
5 Neljasp.	Kottard	Ilm lähhab
6 Rede.	Susanna	pääw
7 Laupääw.	Ulrika	

Digest pallumiseft. Joan. 16, 23.		
8 Pühhap.	5. P. p. üll. P.	pääwalt
9 Esmasp.	Niggolas	sojemaks,
10 Teisip.	Kordian	 9, 15 e. l.
11 Keskäd.	Pankratius	
12 Neljasp.	Suur + pääw.	
13 Rede.	Serwatus	agga küls
14 Laupääw.	Kristjaan	

Rõmuštajast Waimust. Joan. 15, 26.		
15 Pühhap.	6. P. p. üll. P.	mad ööd.
16 Esmasp.	Peregrinus	 1, 1 e. l.
17 Teisip.	Anton	

18 Keskäd.	Erik	Kaunid
19 Neljasp.	Willip	kewwade
20 Rede.	Ernestina	ilmad.
21 Laupääw.	Pontusina	

Pühhaft Waimust. Joan. 14, 23.		
22 Pühhap.	Nelli Pühhi.	Pilwene
23 Esmasp.	Teine P.	taewas
24 Teisip.	Kolm. Pühha.	 0,5 e. l.
25 Keskäd.	Urbanus	ja
26 Neljasp.	Eduard	wihm.
27 Rede.	Ludolp	
28 Laupääw.	Willem	

Jesüs ja Nikodemus. Joan. 3, 1.		
29 Pühhap.	3 aino Jumm. P.	lähhab
30 Esmasp.	Wikand	selgeks.
31 Teisip.	Petronella	Ilm

8mal selle ku päwal tõuseb päike pole tundi pärrast kello 3, ning lähheb loja pole tundi pärrast kello 8. Pääw on pitk 17, agga 6 7 tundi.

Juniuſ.

Jani - ku.

1 Keſſnád.	Kotſkal	Sojad
2 Neljaſp.	Martelluſ	 0, 2 e. l.
3 Kede.	Emma	
4 Laupdääw.	Tariuſ	ilmad.

Rikkafſt mehheſt. Luſ. 16, 19.

5 Pühhap.	1 P. p. 3. a. J. P.	Pallawad
6 Eſmaſp.	Artemiuſ	ilmad
7 Teiſip.	Eufretſia	
8 Keſſnád.	Medarduſ	 3, 57 p. l.
9 Neljaſp.	Pitkem pädw.	ſawad
10 Kede.	Hanuſ	mürrista:
11 Laupdääw.	Parnabaſ	

Eureſt öhto: ſöma: aiäſt. Luſ. 14, 16.

12 Pühhap.	2 P. p. 3. a. J. P.	miſſe lähbi
13 Eſmaſp.	Tobiaſ	wähhendud.
14 Teiſip.	Waleriuſ	 0, 22 p. l.
15 Keſſnád.	Widi pädw.	
16 Neljaſp.	Juſtina	Willud
17 Kede.	Nikander	ilmad.
18 Laupdääw.	Homeruſ	

Sel kuul on 30 päwa.

Raddunud lambaſt. Luſ. 15, 1.

19 Pühhap.	3 P. p. 3. a. J. P.	Euleſed
20 Eſmaſp.	Wlorentin	
21 Teiſip.	Rael	ilmad.
22 Keſſnád.	Karolina	
23 Neljaſp.	Paſiliuſ	 3, 7 p. l.
24 Kede.	Jani pädw.	
25 Laupdääw.	Webronia	Kaunio

Olge armoliſſed. Luſ. 6, 36.

26 Pühhap.	3 P. p. 3. a. J. P.	
27 Eſmaſp.	Eadiſlauſ	wiljalikkud
28 Teiſip.	Joſua	
29 Keſſnád.	Peetri Paw. p.	wihmad.
30 Neljaſp.	Eufina	

ionemal ſelle ku päwal tõuſeb päike 3 we
rendit pärraſt kello 2, ning lähheb loja ükſ we
rend pärraſt kello 9. Pädw on pitk 18 ning ükſ
pool tundi, agga ö pool kuet tundi.

1 Rede.	Leobald	 8, 46 e. l.
2 Laupääd.	H. Mar. pääd.	

Rohkest kallafagist. Luf. 5, 1.

3 Pühhap.	5 P.p. 3. a. J. P.	Wägga
4 Esmasp.	Ulrik	sojad
5 Teisip.	Anselm	ilmad.
6 Kesknäd.	Hektor	 10, 54 p. l.
7 Neljasp.	Temetrius	
8 Rede.	Kilian	
9 Laupääd.	Kirillus	
		Mürrista-
		missed.

Wariseride õigusfest. Matt. 5, 20.

10 Pühhap.	6 P.p. 3. a. J. P.	7 Wenda.
11 Esmasp.	Eleonore	Pallawad
12 Teisip.	Hindrik	ilmad
13 Kesknäd.	Marreta pääd.	wihma
14 Neljasp.	Ponament	sadduga.
15 Rede.	Ap. jagg.	 2, 18 e. l.
16 Laupääd.	August	

4000 Mehhe sõotmisest. Mark. 8, 1.

17 Pühhap.	7 P.p. 3 a. J. P.	Kaunid
18 Esmasp.	Rosina	
19 Teisip.	Widerika	
20 Kesknäd.	Elias	ilmad
21 Neljasp.	Taniel	 5, 30 e. l.
22 Rede.	Maria Magd.	
23 Laupääd.	Oskar	

Walle: prohwetidest. Matt. 7, 15.

24 Pühhap.	8 P.p. 3. a. J. P.	wahhel
25 Esmasp.	Jakobi pääd.	wihma.
26 Teisip.	Anno	
27 Kesknäd.	Marta	
28 Neljasp.	Pantalon	Wiljalikkud
29 Rede.	Olowi pääd.	 3, 11 p. l.
30 Laupääd.	Kermanus	

Ullekohtusest maia piddajast. Luf. 16, 1.

31 Pühhap. | 9 P.p. 3. a. J. P. | ilmad.

12nemat selle ku päwal tõuseb päike pole tundi pärrast kello 3, ning lähheb loja pole tundi pärrast kello 8. Pääd on pilt 17, agga õ 7 tundi.

Augustus.

Leikusse = fu.

1 Esmasp.	Peetri wang.	Kännad so
2 Teisip.	Annibal	jad
3 Keßnäd.	Eleasar	ilmad.
4 Neljasp.	Tominiufus	
5 Rede.	Oswald	 7, 11 e. l.
6 Laupäaw.	Eugenius	

Jerusalemma liina ärrarifmisest. Luk. 19, 41.

7 Pühhap.	10 P.p.3.a.J.P.	Pilwene
8 Esmasp.	Kerhard	taemas ja
9 Teisip.	Romanus	saddu.
10 Keßnäd.	Lauritse p.	
11 Neljasp.	Hermann	Heitlikkud
12 Rede.	Klara	 6, 34 p. l.
13 Laupäaw.	Hildebert	

Wariserist ja tõlnerist. Luk. 18, 9.

14 Pühhap.	10 P.p.3.a.J.P.	
15 Esmasp.	Ruffi M. p.	Kaunid
16 Teisip.	Isaak	
17 Keßnäd.	Willibald	fuiilmad.

Sel kuul on 31 päwa.

18 Neljasp.	Leno	Ilm
19 Rede.	Sebald	lähhab
20 Laupäaw.	Vernard	willumaks.

Kurdist ja teletumast. Mark. 7, 31.

21 Pühhap.	12 P.p.3.a.J.P.	 6, 56 p. l.
22 Esmasp.	Wilipert	
23 Teisip.	Sakeus	21mal Ku warjuta-
24 Keßnäd.	Pärtli päaw.	minne.
25 Neljasp.	Ludwik	Kaunid
26 Rede.	Treneus	leikusse
27 Laupäaw.	Kebhard	ilmad

Preestrist ja lewitist. Luk. 10, 23.

28 Pühhap.	13 P.p.3.a.J.P.	 8, 88 p. l.
29 Esmasp.	Joan. huff.	
30 Teisip.	Penjamin	fu
31 Keßnäd.	Rebekka	lõppunt.

14nemal selle fu päwal tõuseb päike 3 weren: dit pärrast kello 4, ning lähheb loja werend pärr. kello 7. Päaw on pitk 14 ning üks pool, agga 8 pool kümnet tundi.

September. Suggise = ehk Mihkli = ku.

1 Neljasp.	Ekidius	Kaunid süa- gise ilmad
2 Rede.	Eisa	
3 Laupäaw.	Reinard	

Rünnest piddali = többisest. Luf. 17, 11.

4 Pühhap.	14 P.p.3.a.3.P.	 5, 40 p. l.
5 Esmasp.	Moses	
6 Teisip.	Magnus	
7 Keskend.	Regina	agga
8 Neljasp.	Mar. sünd. p.	willud.
9 Rede.	Pruno	
10 Laupäaw.	Gostenes	

Mammonast. Matt. 6, 24.

11 Pühhap.	15 P.p.3.a.3.P.,	 1, 2 p. l.
12 Esmasp.	Sirus	
13 Teisip.	Amatus	
14 Keskend.	+ üllendam.	Piltwene tae- was ja
15 Neljasp.	Nikodemus	
16 Rede.	Leontina	
17 Laupäaw.	Jossepina	

Sel kuul on 30 päwa.

Maini: hanna surnust. Luf. 7, 11.

18 Pühhap.	16 P.p.3.a.3.P.	wihma
19 Esmasp.	Bernier	 7, 11 e. l.
20 Teisip.	Wausta	
21 Keskend.	Matteuse p.	saddu.
22 Neljasp.	Morits	Wahhel
23 Rede.	Dica	selged
24 Laupäaw.	Joan. sam.	wahhel

Wee: többisest. Luf. 14, 1.

25 Pühhap.	17 P.p.3.a.3.P.	 2, 22 e. l.
26 Esmasp.	Harald	
27 Teisip.	Adelw	
28 Keskend.	Wentzel	utdused
29 Neljasp.	Mihkli päaw.	märjad
30 Rede.	Hironimus	ilmad.

12nemat selle ku päwal tōuseb päife kello 6, ning lähheb loja kello 6. Päaw on pitk 12, ning 6 ka 12 tundi.

Oktober.

Wina = ehk Roja = ku.

1 Laupääd. | Wolmar

Suremast käsust. Matt. 22, 34.

2 Pühhap. | 18 P.p.3.a.J.P., | Leikusse P.

3 Esmasp. | Jairus | Külmad ja

4 Teisip. | Prants | 6,51 e.l.

5 Keskäd. | Wridebert

6 Neljasp. | Luisa | merjad

7 Rede. | Malo | ilmad.

8 Laupääd. | Tomasia | Tormised

Ulwatud innimessest. Matt. 9, 1.

9 Pühhap. | 19 P.p.3.a.J.P. | ilmad.

10 Esmasp. | Melkior | Külmad il-

11 Teisip. | Purkart | mad.

12 Keskäd. | Walwried | 8,42 e.l.

13 Neljasp. | Teresia

14 Rede. | Kalikstus

15 Laupääd. | Heddo | Ökülmad.

Pulma ridest. Matt. 22, 1.

16 Pühhap. | 20 P.p.3.a.J.P. |

17 Esmasp. | Leonhard | Ranged

Gel kuul on 31 päwa.

18 Teisip.

Lukaspe pääd.

tormid.

19 Keskäd.

Lutius

 6,24 p.l.

20 Neljasp.

Welfias

21 Rede.

Ursel

Selge

22 Laupääd.

Kordula

taemas ja

Runningamehhe poia. Joan. 4, 47.

23 Pühhap.

21 P.p.3.a.J.P. (Lutter. õige

usjõulleswõtmisse Pühha.)

24 Esmasp.

Salome

külmad

25 Teisip.

Krispin

ilmad

26 Keskäd.

Amandus

 10,1 e.l.

27 Neljasp.

Kapitolin

28 Rede.

Simon Judas

Uddused

29 Laupääd.

Engelhard

tormised

Kawwalast sullasest. Matt. 18, 23.

30 Pühhap.

22 P.p.3.a.J.P.

31 Esmasp.

Wolwqang

ilmad.

16nemal selle ku päwal tõuseb väike pole tundi pärrast kello 7, ning lähheb loja pole tundi pärrast kello 5. Pääd on pilt 9, 8 15 tundi.

November.

Talwe-ku.

1 Teisip.	Pühhadepääw.	Ilm. lähhab
2 Keßnäd.	Hingede pääw.	 10,51 p.l.
3 Neljasp.	Kottlieb	
4 Rede.	Otto	
5 Laupääw.	Plandina	felgeks

Kohto: rahhast. Matt. 22, 15.

6 Pühhap.	23 P.p.3.a.3.P.	ja kül
7 Esmasp.	Valtajar	kangemaks,
8 Teisip.	Klaudius	lumme
9 Keßnäd.	Joobst	saddu
10 Neljasp.	Mart. Lutter.	
11 Rede.	Martin Piisk.	 4, 2 e.l.
12 Laupääw.	Jonas	järrele

Jairi tütreß. Matt. 9, 18.

13 Pühhap.	24. P.p.3.a.3.P.	
14 Esmasp.	Widrik	jälle
15 Teisip.	Leopold	
16 Keßnäd.	Ottomar	wähhemaks.
17 Neljasp.	Alweus	

Sel kuul on 30 päwa.

18 Rede.	Kelafius	 5, 3 e.l.
19 Laupääw.	Liisbet	

Hirmsast ärrakautamisse: tödß. Matt. 24, 15.

20 Pühhap.	25 P.p.3.a.3.P.	Sur.mäll.P.
21 Esmasp.	Mar. ohwerd.	Külma
22 Teisip.	Sesilia	ilmad,
23 Keßnäd.	Klement	paljo
24 Neljasp.	Josias	 8,31 p.l.
25 Rede.	Kadrina pääw.	
26 Laupääw.	Konrad	lund.

Kristusse sisse: söitmisest. Matt. 21, 1.

27 Pühhap.	1 Kr. tull. P.	Kange
28 Esmasp.	Künter	kül ja
29 Teisip.	Ewert	tuisud.
30 Keßnäd.	Andresse pääw.	

9mal selle ku päwal töuseb päike pole tundi pärrast kello 8, ning lähheb loja pole tundi pärrast kello 3. Pääw on pitk 7, agga ö 17 tundi.

Ettember.

Joulo-ku.

1 Neljasp.	Arend	Sulla.
2 Kede.	Kandidus	 5,16 p.l.
3 Laupääd.	Tala	

Tähhed enne wimist päwa. Luf. 21, 25.

4 Pühhap.	2 Kr. tull. P.	Jadam
5 Esmasp.	Sabina	
6 Teisp.	Niggola pääd.	kange
7 Keskäd.	Antonia	
8 Neljasp.	Mar. sam.	külm,
9 Kede.	Lühhem pääd.	 9,19 p.l.
10 Laupääd.	Judit	

Joannes wangitornis. Matt. 11, 2.

11 Pühhap.	3 Kr. tull. P.	saab
12 Esmasp.	Titilia	
13 Teisp.	Eutisia	lumme läbbi
14 Keskäd.	Nikolai	wähhendud.
15 Neljasp.	Johanna	
16 Kede.	Albina	 3,39 p.l.
17 Laupääd.	Ignatius	

Sel kuul on 31 päwa.

Joannesse tunnistusfest. Joan. 1, 19.

18 Pühhap.	4 Kr. tull. P.	Selge
19 Esmasp.	Lot	taemas.
20 Teisp.	Abraam	
21 Keskäd.	Toma pääd.	Lummesaddo
22 Neljasp.	Peata	ja sulla.
23 Kede.	Tagobert	 10,26 p.l.
24 Laupääd.	Adam. Ewa	

Kristusse sündiminne. Luf. 2, 1.

25 Pühhap.	Joulo	Kange
26 Esmasp.	Teine Pühha	
27 Teisp.	Kolmas Pühha.	külm
28 Keskäd.	Süta laste p.	
29 Neljasp.	Noa	aasta
30 Kede.	Tawet	
31 Laupääd.	Silwester	lõppuni.

ionemal selle ku päwal tõuseb päike werend pärrast kello 9, ja lähheb loja 3 werendit pärrast kello 2. Pääd on pikk 5 ja üks pool tundi, õ 18 ja üks pool tundi.

Aasta muutmissed.

Kewwade hakkab 8. Paasto-ku päwal, kello 6, 34 minuti p. l. Siis on päaw ja õ ühhe pitkused.

Sui hakkab 9mal Jani-ku päwal, kello 3, 37 minuti p. l. Siis on meil keigepitkem päaw.

Süggise hakkab 11mal Mihkli-kupäwal, kello 5, 34 minuti e. l. Siis on päaw ja õ ühhe pitkused.

Talwe hakkab 9mal Joulo-ku päwal, kello 11, 11 minuti p. l. Siis on meil keigelühhem päaw.

Päwa ja Ku warjutamissed.

Sel aastal warjutakse Ku kaks kord ja Päike kaks kord. Mõllemad Ku = warjutamissed on meie maal nähtawad, agga mõllemad Päwa = warjutamissed on näggematta.

Esimesenne on Päwa=warjutaminne 11 Kúúnla-ku päwal, kello 3 enne lounat.

Teine on Ku=warjutaminne 25 Kúúnla-ku päwal. Selle warjumisse hakkatus on kello 1, 4 minutid enne lounat, ja lõppetus on kello 4, 4 minutid.

Kolmas on Päwa=warjutaminne 6. Leikusse=ku päwal, kello 6 enne lounat.

Neljas on Ku=warjutaminne 21. Leikusse=ku päwal. Kui Ku hakkab paistma kello 6, 55 minutid pärast lounat, jubba temma siis on warjutud, ja selle warjutamisse lõppetus on kello 8, 12 minutid.

K r o n o p ü h h a d,

mis ve kirriko seadusse järrele ka Ma kirri:
kudes tullesad piddada:

- 1) Jürriku 17mal päwal Esesarewitsi Surewürsti
Aleksander Nikolajewitsi, wenne rigi aujärje
parris pärria sündimisse pääw.
- 2) Jürriku 21mal päwal. Meie sure Keisri Proua
Aleksandra Weodorowna nimme pääw.
- 3) Janiku 25mal päwal. Meie sure Keisri ja
kõige Wennerigi Wallitseja Nikolai Pawlo-
witsi sündimisse pääw.
- 4) Heinaku 1sel päwal. Meie sure Keisri Proua
Aleksandra Weodorowna sündimisse pääw.
- 5) Leikusseku 22mal päwal. Meie sure Keisri Herra
ja Temma Abbiaka kronimisse pääw.
- 6) Leikusseku 30mal päwal. Wennerigi aujärje
parris pärria, Surewürsti Aleksander Ni-
kolajewitsi nimme pääw.
- 7) Salweku 20mal päwal. Meie sure Keisri Nikolai
Pawlowitsi wallitsusse hakkatusse pääw.
- 8) Jõuloku 6mal päwal. Meie sure Keisri Herra
Nikolai Pawlowitsi nimme pääw.

Needsinnatsed Kronopühhad petakse nenda kui
Paašto jutlusse päwad.

Keisri Herra Suugoselts.

Nikolai I. Wenne-Rigi Ülemwallitseja ja Keiser,
sünd. 25. Junil 1796 — 53 aastat.

Aleksandra Weodorowna, Keisri Proua, sünd.
1. Julil 1798 — 51 aastat.

Nende lapsed. Suurwürstid:

- 1) Aleksander Nikolajewits, Wenne-Rigi aujärje
pärria, Esesarewits, sünd. 17. Aprillis 1818
— 31 aastat, ja temma Proua Esesarewna
Maria Aleksandrowna, sünd. 27. Julil 1824
— 25 aastat.

Nende lapsed:

Aleksandra Aleksandrowna, s. 18. Aug. 1842.

Nikolai Aleksandrowits, s. 8. Septbr. 1843.

Aleksander Aleksandrowits, s. 26. Künlaku
päwal 1845.

Wladimir Aleksandrowits, s. 10. Aprillis 1847.

- 2) Konstantin Nikolajewits, s. 9. Septbr. 1827
ja temma Proua: Aleksandra Josepowna,
Saksen-Altenburgi Printsess; sünd. 1830 Jani-
ku 26. päw.

3) Nikolai Nikolajewits, sünd. 27. Julil 1831.

4) Mihhail Nikolajewits, s. 13. Oktbr. 1832.

Suurwürsti printsessid:

- 5) Maria Nikolajewna, sünd. 6. Aug. 1819,
laulatati 2. Julil 1839 Leugtenbergi Printsi,
Maksimiliani prouaks.

Nende lapsed:

Maria Maksimilianowna, sünd. 4. Oktobri:
ku päwal 1841.

Nikolai Maksimilianowits, sünd. 23. Juli:
ku päwal 1843.

Eugenia Maksimilianowna, s. 20. Mrtf. 1845.

Eugen Maksimilianowits, s. 27. Jan. 1847.

6) Olga Nikolajewna, sünd. 30. Aug. 1822,
laulatati Karl Wridrik Aleksandriga, Wür:
tenbergi Kronprintsiga.

Keisri Herra wend.

Suurwürst Mihhail Pawlowits, sünd. 28. Jan.
1798 — 51 aastat.

Temma proua: Helena Pawlowna, sünd. 28.
Jeesem. 1806 — 43 aastat.

Nende laps: Suurwürsti printses

Katarina Mihhailowna, s. 16. Aug. 1827.

Keisri Herra deb.

Maria Pawlowna, sünd. 4. Webruaril 1786,
laulatati 3. Aug. 1804 Weimari Ma Wallit:
seja Karl Wridriki prouaks.

Anna Pawlowna, sünd. 7. Jan. 1795, laula:
tati 21. Webr. 1816 Hollandi Ma Kuninga
Willemi II. prouaks.

Teadaandmine,

mil ramato-postid tulles ja lähes.

Ria ja Peterpurri liina postid tulles
wad neljapääd ja pühapääd. Ramatud,
mis Peterpurri ja Tartu postiga ärrasadetakse,
woetakse kesknädal ja laupääd kello 10nest
sadi enne lounat wasto; ramatud, mis Ria
postiga ärrasadetakse, woetakse teisipääd ja
rede enne lounat kello 12nest kello 2ni p. l. wasto.

Haapsalo post tulles 1sest Maiku päwast 1
Mihhika päwast sadi kaks kord nädalas, kesk:
nädal ja laupääd, agga mu aial kesknädal.
Ramatud senna liina woetakse sui aial neljas:
pääd ja pühapääd, agga talwe aial pühä:
pääd kello 3nest sadi p. l. wasto.

Ramatud rahhaga ja pakkid igga kotta
Wenne rigi sees, woetakse teisipääd ja rede
enne lounat kello 9sast kello 12ni wasto.

Ramatute eest, mis feige Wenne:ma
rigi kubbermangudesse, nenda kui ka Eesti:
ma kubbermangusse, läkitakse, maksseta igga
todi eest 10 koppikat hõbbemat. — Pakkide
eest jääb wanna hind.

Teadaandminne, mil, ja kus lada:
piddamist on.

1. Eesti-ma Rubbermangus.

Tallinnas: 1) Suur saksa laat 20ma Junist, ku otsani. 2) Mihkli-ku 26, 27. ja 28mal päwal petakse weiste ja hobbose lata.

Rakwerres: 1) Nääri-ku 27mal ja 28mal p. 2) Jani ku 16. ja 17mal p. 3) Mihkli päwal.

Paides: 1) Künla-ku 3mal päwal 2) Jani-ku 25mal päwal. 3) Mihkli-ku 10mal ja 11mal päwal. 4) Talwe ku 10mal päwal liina mümisse laat.

Haapsalus: 1) Nääri-ku 10mal ja 11mal päwal. 2) Mihkli-ku 14mal ja 15mal p.

Valdiskis: 1) Künla-ku 2sel ja 3mal päwal. 2) Mihkli-ku 21mal ja 22mal päwal.

Lihholas: 1) Esmaspäwal enne Wasila päwa. 2) Mihkli-ku 24mal päwal

Kaplas: 1) esimesel redel pärrast Mihklit. 2) kolmandamal redel pärrast Nääri päwa.

Reblaste mõisas 1) Mihkli päwal, ja weel 2 päwa. 2) Liina mümisse laat Joulo, ku 19mal ja 20mal päwal.

Märjama kirrifo jures, kolmandamal Kris-tusse tullemise pühhal.

Ortikal: Nääri-ku 7mal ja 8mal päwal.

Jõehtmes: nädal pärrast Mihkli päwa.

Jõhwis: Mihkli-ku 24mal p. ja weel 2 päwa.

Keila kirrifo jures Mihkli päwal ja weel 2 päwa.

Kollowerres: Nääri-ku 17mal ja 18mal p., ja Wina-ku 4mal ja 5mal päwal.

Rubbermango kohto kässo järrele ei pea ennam lubba ollema, ei laupäwal egga pühapäwal lata piddada, waid vääw pärrast pühapäwa.

2. Lihwlandi-ma Rubbermangus.

Tarto liinas: 1) Suur saksa laat, hakkab vääw pärrast 3 Kunninga päwa, petakse kolm nädalat. 2) Peetri-laad, 29mal Junil. 3) 8mal Mihkli-ku p. 4) Mihkli-laad 29mal Mihkli-ku päwal.

Perno liinas: 1) 20mal Heina-ku p. hakkab saksa laat; petakse 3 nädalat. 2) Weiste ja hobbose laat esmaspäwal ja teisipäwal enne

Mihkli p. Kolmas laat petakse esmaspä-
mal ja teisipäwal pärrast 3. Kr. tull. P.
Willandi liinas: 1) Saksa laat 2sel Küün-
la-ku p. 2) Jani-päwa laat. 3) Mihkli-
laat 24mal Mihkli-ku päwal.

Kurresare liinas: 1) 6mal Küünla-kuul hat-
fab suur saksa laat; petakse kümme päwa.
2) 1sel Wina-ku päwal ja weel 3 päwa.

Werro liinas: 1) Jani päwal. 2) 24mal
Mihkli-ku p. 3) 22mal Küünla-ku p. suur
saksa laat 8 päwa. 4) 10mal Talwe-ku p.

Walga liinas: 1) Saksa laat, hakkab
2sel Küünla-ku p., petakse 8 p. 2) Jani
päwa laat. 3) Mihkli-laad 24mal Mih-
kli-ku päwal. 4) Mardi-päwa laat.

Wastseliinas Mihkli päwal.

Abja mõisas, Mihkli-ku 2sel ja 3mal päwal.

Antso mõisas, Mihkli-ku 14mal päwal.

Uudro mõisas, 17mal ja 18mal Mihkli-ku p.

Helme mõisas, 15mal Leikuse-ku päwal.

Käo mõisas, 10mal Porri-ku päwal.

Kantso mõisas, 30mal Rukki-ku päwal.

Kastna mõisas, 15mal Mihkli-ku päwal.

Killingi mõis., 1sel, 2sel ja 3mal Mihkli-ku p.
Kirrepeäl, 17mal Mihkli-ku päwal.
Koorte mõisas, 15mal Mihkli-ku päwal.
Wastemõisas, Oktobri-ku 2sel ja 3mal päwal.
Kosse mõisas, 24mal Rukki-ku päwal.
Lustiverre mõisas, 15mal Porri-ku päwal.
Mõnniste mõisas, 10mal Mihkli-ku päwal.
Moisekaste mõis., 10mal Leikuse-ku päwal.
Mustroes, Mardi päwal.

Oldre mõis., 10mal ja 11mal Mihkli-ku p.

Põltsamaal, 17mal Mihkli-ku päwal.

Põrawerre mõis., 13mal Mihkli-ku päwal.

Räppinas, 4mal ja 5mal Mihkli-ku päwal.

Rossi mõis., 24mal Leikuse-ku päwal.

Rõuge mõis., 8mal Mihkli-ku päwal.

Senno mõisas, 21mal Mihkli-ku päwal.

Tarwaste mõisas, Peetri päwal.

Weski mõisas, 15mal Porri-ku päwal.

Luggemissed.

I.

Üks wanna sanna, mis minno naber ei tahtnud töeks arwata.

Ollen ikka suurt luggu piddanud marahwa wanna sannadest, olgo ka, et neid ei olle mitte ni wannad, kui Salomoni wannad sannad. Jameie marahwal on neid mõnnusaid wanna sanno suur hulk. — Omma nabrega olin agga monni hea ford waidlemis ses wanna sannade pärrast. Geisis se peäl, et ei olnud suurt õppetust nende seest leida, ja et nemmad muid kui pool tõssi ei olle. Nabrel, muido kül kaunis hea mees, olli isseärranes se wigga, et tihti kül ülle janno jõi. Ja siis, kui waene

luggu jälle sel wiisil temmaga olli olnud, sai temma üsna wihha täis, kui tulletasin temma mele sedda wanna sanna, et „kaano pohjas hopis ennem innimest on ärraup-pund, kui merre pohjas.“ Ütles siis minno wasto: eks ei olle selge walle, mis sinno wanna sanna rägib? Kui otsata paljo laewo on merre peäl innimestega ühhes tükkis hulkka läinud, nenda et mitto ja mitto tuh-hat meest tarwis lähhaks neid matta, kes merres on ärraup-pund. Eks sinna ei mõtle ka selle sure wee-upputusse peäle, mis Noa aial sündis, et, nenda kui Mosesse ramatus seisab, „keik lihha hinge heitis, mis Ma peäl lihus, ni hästi linnud kui lojused ja metsalised, ja kaik romad, ja kaik innimesed ka, ilma Noa seltsita.“ Kui-das saad sinna siis sedda ial töeks arwata, mis sinno wanna sanna ütleb? Ehk se on on agga minno hirmutamis seks sinnust rätitud; ehk sinno kadde meel üksnes aiab sedda sanna ülles, sest et sinnul ei olle neid koppikaid mitte, mis jomiseks tarwis läh-

wad. — Kui nüüd ka need, kes sedda waidlemist kuulsid, selle mehhega ühhes nous ollid, sain minna pea aego häbbise omma wanna sannaga.

Minno nabrega jäi monne hea aasta selsammal õppind ellamisse wiisi, senni kui alles tuggewa rammuga ja joukas mees olli. Agga wiimaks läks temmaga teist medi, ja minno wanna sanna sai pissut awalt jälle omma au terwelt kätte. Laskuminne panni meest põddema; priist punnane karmo kaddus palle peält ärra; hakkas kahwatama; kehha paistis ülles; ei jaksand mitte ennam tõõd truiste ärratehha; maia asjad läksid rüppakülle; rahha sai otša; laenas iggapoolt wilja, omma perret toita, ja rahha, omma jomisse himmo taita. Kui teised ei tahtnud tedda kaue minne uskuda, piddi temma muist perre warrandusse asjo korra parrast ärramüma, et saaks agga sedda kõrtsi kullutamist toimetada. — Willets mees katsus küll weel, omma seestpiddi hädda aioti wina läbbi

wähhendada; agga wallo läks ifka tullisemaks. Kui siis meletuma ellamisse wiisi läbbi omma ello päiwi olli lühhendanud ja kibbeda wallo al hinge heitnud, tullid temma wõlla-ussujad senna perresse ja wõtsid, üllematte seadmisse peäle, teik sedda natukest ommale, mis seäl weel järrel olli. Waene leff naene ja wätimad lapsed piddi kui üsna sandid omma kōhta mahha jätma. — Nüüd wast hakkasid needki, kes selle üllemal nimmetud wanna sanna parrast ollid kahhe wahhet olnud, sedda tõeks arwama, ja monned neist said selle targa nou peäle, wina jomist hopis mahha jätta. Need ausad mehhed seäl küllas tulletasid tihti ennestele mele sedda kaddund seltsimeest, kes omma wina jahhi läbbi omma endist head nimmet olli kääst ärraannud, ja isse hukka lainud ning omma perret hukka saatnud. Kõnnelesid ka issekeskis sest, et se surnud mees olli sepärrast selle wanna sanna wasto, „et kaanno pohjas ennam innimest on ärrauppund, kui merre pohjas,“

ni wägga waidlenud, sest et igga hing
ommeti peaks teadma, kui arwamatta paljo
ennam rahwast laewa hukkaminneisse ja
wee-upputusse läbbi ollid otsa sanud, kui
lia jomisse läbbi. Se peäle wöttis üks
au-wäart wanna mees nende hulgast sanna
ja räkis nenda: Peame selle tähhendusse
wahhele suurt wahhet teggema, sest et need,
kes merre peäl on hukka lainud, Jummal
wallitsusse kää al seisid, ja ommas amme-
tis surrid. Taewane Wallitseja isse las-
kis sedda tormi ning urrikut merre peäl
toustä; agga need meletumad, kedda tihti-
minne kõrtsis kui kirrikus on nähha, ja kes
ennast jomisse tormi kätte annawad, on
sedda urrikut ommast rummalast wäest
ärratanud.

II.

Solas innimenne saab igga poolt
head õppetust kätte.

Sedda enam innimenne lahtise silmaga
ja taewase Juhhataja al omma ello-teed
sün Ma peäl kõnnib, sedda rohke minne
leiab temma head tarwilist õppetust. Helde
taewane Jäsa panneb ommad innimesse-
lapsed, kedda ta ellusse kutsub, nago ühhe
sure koli sisse, mis wägga targaste on
seätud, ja kus hoolsad õppijad hea ja kurja,
rõmo ja willetsusse läbbi tullust hinge ning
waimo warrandust ennestele sawad korjata.
Jäseärranis pakkwad keik Jummal lo-
misse asjad üsna tarwilist õppetust nende
kätte, kes oskawad neid meelt ning selget
arro mõda tähhele panna. Eks se sanna
ei sünni täieste ühte sellega, mis Paulus
ütleb ommas ramatus Roma rahwale kir-
jotud (Rom. 1, 20.): „Jummal nägge-
matta asjad, ni hästi temma iggawenne
wäggi, kui jummalik olle minne, näikse ma-

ilma lomisest, kui neid tähhele pannakse neist teggudest."

Meile, kes, kui ma-rahwas, otsekõhhe Jummalale kanna taewa-lautusse al ellame, meile rägib suur Lõsa weel selgeminne om-mast tarkusdest, wäest ja heldusdest, kui agga tahhaksime sest õiete märko wõtta. Keik ma-rahwa ammeti töödd näitwad selle üllema Waimo peäle, kelle käest üksnes kossutamist ja õnnistamist peame ootma ning palluma, et meie tõ ja waew middagi maksaks. Seeb se on ka, et meie kallist Õnnisteggia ni mitme mõnnusa tähhendamisse sanna sees ma-rahwa asjast, ammetist ja tööst rägib, kui on: tähhendamisest sanna wina-mäest (Matt. 20, 1.) kühwimehhest (Luk. 8, 4.), lillifestest wälja peäl (Matt. 6, 26.), sin-napi iwwakesst (Matt. 13, 31.), heast kar-jatsest (Joan. 10, 12.), ja ni mitto teisil weel.

Nenda kui se Jummalale selge tahtminne on, et innimesed tarkust ja walgustust enneste peawad korjama neist asjust, mis nende filmade ees on, ja mis nemmad

omma ammeti polest kätte wõtwad, nenda meiegi peame, lahtise filmaga ja Jummalat ennest meile tuletades, keik asjo tarkaste tähhele pannema, kusi jälle head õppetust kätte saaksime. Leiame siis tõeste igga sammo peält omma elu-tee kõrwas maad seks, et mõtted Jummalale pole tous-wad, ehk et mu wiisil tarwilisse maenit-susse peäle same. Igga kiwri, igga taim, igga lojus aiab nago mõnnust jutto meiega Jummalale tarkusdest ja heldusdest, kui agga kõrwad lahri ja arwo kätte wõttame.

Mis tullusa mõtte peäle nüüd hiljaste sain ühhe metsa pu labbi, sedda tahhan teile weel ülesrääkida. Olli mul monne aasta eest nattu ke pitkemad teed käia. Juhtusin ühhe koha peäle, kus moisa teo-mehhed ühhe kusi mahha raiusid. Jäin seisma sedda tööde tähhele pannes. Moisa herra, kes jures olli, andis käsko, et üht suurt illusat nine-puud ei pidand mitte mahha raiutud sama, nenda et se üksnes senna koha seisma jäi. Kui taggasi tul-

les seält jälle mõda sain, olli mul rõõm selle näggusa pu pärrast. Mõud hiljaste kâisin jälle seddasamma teed, ja otsisin omma illust puud tagga; agga ei olnud sedda mitte ennam. Kulasin rahwa kâest järrele, kas ehk olli ommeti wimaks mahha raiutud sanud sepärrast, et olli sedda uut wilja-maad üle wägga ärrawarjatanud. Sest ei olnud süüd, waid, et pu olli üksi senna kôhto seisma jânud, kanged tuled ollid minnewal ferowadel sedda katki murd-nud. Mõtlesin siis isseenneses, et need wõssud, mis enniste pakfuste selle tugge-wa pu ümber seisid, ollid ommeti selle sure pu hoidmisses hâddaste tarwis olnud; ja jälle, et se kaste, mis pu oksade ja lehtede peält mahha tilgub, ja se warri, mis pakfud lehhed ümberringi la-utawad, neid wâtimaid wõssusid nende kaswatamisse jures ollid kossutanud ja tuggewaks ait-nud. Sest mõttest sain weel teise peäle. Tulli minno mele, et ka feige wâggewamad ja joukamad innimesed tarwitawad

feige wâtimate ja maddalatte kâest abbi, kui ei pea ihho ülespiddamisse polest mitte hukka minnema, ja et sest peaksid suurt suggu rahwas maddala põlwe rahwast kalliks arwama ning auustama, nenda kui suur Jummal ei te ka mitte wahhet selle wâlaspididise põlwe polest innimeste wah-hele, egga pea ühhestai ennam luggu kui teisest. — Agga weel sain kolmandama mõtte peäle. Nenda kui need nimmetud wõssud ollid priksuste kaswanud senni kui ollid alles selle sure pu al seismas, nenda maddala põlwe rahwas sawad omma wâlaspididise seisusse polest siis wast hõlbo peäle, kui helde Jummal neile lahket ja hallemelelist üllemat ja wallitsejat on so-winud, ja ni kaua, kui allamad lapselikko sannakuulmissesga wannema pole truieste hoiawad. Ja kui küllarahwas omma perrega ja nabrettega kalli rahho sees ja sõbra melega moistwad ühhes ellada, ni kaua neil on mõnnus waifne luggu maias. Rohhe agga kui igga tühja asja pärrast fibbe

waidleminne ja tapleminne nende wahhel
touseb; kui keige wähhema melehaigusse
pärast kohhe lahutaminnne saab, ja teniad
poisid ja tüdrukud igga sanna pahhandusse
pärast omma leiwa wannemad mahha
jätwad ning hulkumist hakkawad, siis saab,
ei üksnes wallale, waid hopis ennast nore
rahwale isse üsna seggane luggu. Nored
mehhed annawad ennast tihti selle hulku-
missse läbbi alwa jomisse ammeti kätte, ja
sawad keige selle kurjusse peäle, mis la-
fumisse järrele jouab. Tüdrukudele ka-
ub jälle wõõra rahwa hulga peagi hääbi
ning hinge kassinus ärra, mis neil nende
wannemate ja suggulaste seltsis olli, ja
mis nende au ja head nimmet kui pühha
kaiitsja ingel neile hoidis. Oh kui hopis
mõnnusam luggu on, et innimesed õppi-
wad fergema melehaigusse jures tük aega
leppima ning kannatama, et ei kisu mitte
kohhe kaela seält alt ärra, se peäle mõt-
eldes, et taewane Wallitseja isse on, kes
meie karristamisest sedda maia raskust

aioti meie õllade peäle panneb, ja et temma
hopis surema asja polest ni heldeste meiega
kannatab. Agga et nored rahwas hulku-
missse himmo pärast ni järsko omma en-
dist tenistusse ja ellamisse kohta mahha
jätwad, eks se ei tulle sest, et nemmad
pühha kirja maenitsusest ei holi, mis ütleb:
„ella ommal maal, ja toida ennast usfoga.“

(Laul 37, 3.)

III.

Ühhe mehhe tunnistusse sannad
temma meletuma ellamisse wisi
pärrest.

Ollin kui frono = mees ommad wiisteist-
kümme aastat wäljateninud, ja kui kol-
mekümne kuu aastane mees omma isä-ma-
pole taggasi kalkanud. Omma wanna au-
wäart isä minna ei leidnud mitte ennam
ette: surm olli tedda ennesele forianud.
Emma olli püüdnud, sedda tuggewat perre
kohta holega ülespidada; agga se olli
temmale raskesti läinud. Sepärrest kohhe
fui ollin monned päwad koddõ puhkanud,
pallus emma ennast moisa herra käest perre
wallitussest lahti, ja mois andis sedda kohta
minno kätte. Wallitusfin ennesele emma
nou mõda üht priske tõteggiat abbikasa,
kes lahke ja rummalakartiliko melega olli.
— Uut ello hakkatust nähti siis küll essiotsa
mõnnus ollewad. Agga peagi piddi teist
wisi sama. Leiwa lapsed teggid minnule

mõnda melehaigust, sest et minna ei olnud
frono = tenistusse aial mitte õppinud, ni
pitkalisse, seggatse ning kannimatta rah-
waga ellama, nenda kui paljo ma-rahwaga
luggu on. Nabred saatsid mind ka kiusates mit-
mel kombel pahhandusse peäle. Meel läks
nukraks, ja rummalas mõttes noudsin en-
nesele selle wasto kõrtsist abbi wina wõt-
misse warral. Peagi hakkasin sedda pru-
kima lusti pärrest. Jätsin omma perre
allamaid aino üksi tööd teggema, ja puit-
misse sannaga ütlesin neile tihti, et piddin
tarwilisse asja toimetamisse pärrest hom-
mikul küllase minnema. Sellesamma toi-
metamisse koht ei olnud maial kui kõrtsis.
Gain louna aial essiotsa pole joobnud
peaga koiu, pärrest kui täis joobnud inni-
menne. Teggin seäl suurt karrinat, ja hak-
kasin igga tühja asja pärrest naesega, em-
maga ja perrega kibbedaste taplema. Tas-
sasel wisil kannatasid nemmad minnoga.
Maene ja emma pallusid ärdaste, et piddin
omma meletumat lahkumist mahajätma.

Urrikesseks aiaks se aitas ka wahhel; agga teine kord sain sest maenitsussest jälle tulise wiha peäle, prukisin teige alwemad sannad nende wasto, sõimasin neid, ja olin surelinne se peäle, et piddin maia Pea ollema, kellele ei ükski perres ei tohtind kasko anda temma ellamisse wiisi pärrast. Misugguse waidlemisse ja taplemisse järrele wõtsin järsko kühbarat kätte, astusin wälia, ja ei kalland mitte enne kui õhtul hiljaste koio pole. Üsna raske peaga ja nukra melega wiiskasin ennast siis sängi peäle mahha. Hommikul teggi naene ja emma ennast teggemist oue ja põllo peäl, sest et ei tahtnud mitte ennast minno liggi anda. Kui pärrast jälle tuppä astusid, ollid mollemad kurwanäolisseks nähha, ja minna tunnistan, et nende waifne kurwas-tus hopis ennam minno süddame peäle hakkas, kui teik nende ärdad maenitsemis-sed ja pallumissed, mis siit sadik ollid kat-sunud. Se järrel läks näddal möda, et wina prukimist mahha jätšin, ja truiste tö

kallat olin. Siis agga kippus wanna meletu tuio jälle järsko ning nago ue ram-moga minno peäle, ja minna ei kalland iggal õhtul mu wiisil kui üsna joobno peaga koio pole.

Pärrast sedda sündis, et minno jumma-lakartlik emma omma waewalisse ello meära kätte sai. Omma surma wodi peäl olli temma silma pisarattega mind ärdaste ja halledaste pallunud, jomist wiisiste mahha jätta, mis minna temmale ka lub-basin. Maene hakkas nuttes mo kaeta ümber finni, ja wännutas mind ellawa Jummalä ja minno hinge peäsemisse jures, et piddin omma kindlat tootusse sanna selle wagga surrijale temma wiimse ello tee peäle kasa andma, ja sel wiisil temma lahkumisse tunnifest temmale kergitama. Se kihwa-tas ueste minno süddant. — Mattuksed toimetasin ausaste, ja hoidsin omma targat meelt seäl jures. Kui need päwad möda ollid, wõtsin omma maia ning perre tööd tuggewaste kätte, ja saatsin sest paljo head

forda. Tundsin agga tuf aega parrast sedda, et minno ihho rammud jårsko nõr-
gaks ollid lainud, et pallenaggo arralõppes,
et kãed tõ kallal peagi arrawãssisid, ja et
jallad hakkasid wabbisema. Ollin nõud
hopis teist modi innimenne. Sain õnne-
tumal wisil selle mõtlemisse peale, nago
sest olleks sii, et ei wõtnud ennã, nenda
fui wannaste, wina omma joudo finnitus-
seks. Hakkasin siis jãlle igga hommiko
uks, parrast kaks, parrast kolm sutãit wõt-
ma, senni fui tagga jårrel ei mu wisil,
fui wina puddeliga taskus wãlja astusin.

Minno tootusse sanna, mis omma sur-
rija emmale ja omma nutja naesele olli ni
tubliste annud, olli hopis melest arralan-
gend. Endine meletõ ellamisese wiis lãks
nõud weel sandimaks. Sest said maia
asjad usna raisko, et wallitsust ep olnud
ennã ei polegi mitte. Kullutasin ikka
rohke minne fui sisse tulli. Ei jãksand te-
niatte palka egga toitmist murretseda.

Nemmad jãtsin mind siis hopis mahha.
Piddin kalli hinnaga pãilist palkama, et
agga moisa tõõd saaks tehtud. Wõllad
lãksid ikka rãngemaks, aidad ikka tũhja-
maks. Leidsin omma nutjad naest ja wã-
timaid lapsi tihti kũl sõmata ennese ette,
siis kui õhtul joobno peaga kõiõ tullin.
Hirm ja wãrristus kippub peale, sedda
mele tulletades, et, kui lapsed leima pudo
parrast wingusid, ma neid piitsaga pek-
sin.

Sest kurjast maia ellamisest moisa wan-
nemad ei sanud suurt mårko separrast mitte,
et wagga naene sedda minno rasket sũud
armastussega kinni kãttis, mis sũud agga
tagga jårrele sedda ennã piddi ilmsiks
sama. Minno wõlla-usfujad otsisid ennes-
tele kohto polest abbi. Keif perre warran-
dust sai oõksioni wisil arramũdud. Isse
langesin kibbeda wallõ al haigewodi peale.
Weel kibbedam agga olli se hinge piin,
kelle kãtte nõud wast sain. Tulline kahhet-
seminne sai pãwal ja õsel minno seltsimeh-

heks, mis ei jätnud mind ei ühhe tunni aega rahholiste puhkama. Se rikkus minno Pead wimaks hopis ärra. Hakkasin jansima, ja meletuma jutto suust ülesaiama.

Sellesamina wiimse hädda sees hallastas pitkamelinne Jummal minno armetuma hinge ja ihho, minno kannatlifko naese ja laste peäle. Taewane Wallitseja satis mulle armo abbi ühhe targa ja halleda süddamega tohtri läbbi. Kui mees olli minno pärrast feif hõlega järrele kulanud, ütles temma, et weel piddi lotus ollema, minno terwist jälle kätte sada, kui lähhâksin agga temma käsikude wimist sanna truiste taitma, ja teigest wäest ennast hoidma, et temma arsti rohhud ei saaks segatud winaga. Lubbasin sedda nüüd wast hopis findlama ja tõssisema melega, kui se sanna kûl mitto korda ennemuiste olli minnust antud sanud. Lubbasin peäle sedda weel, et, kui armolinne Jummal

lähhâks selgest hallastusfest minno raisatud terwist senna pool weel finnitama, ei wina tilko ei piddand minno maiast leitama, egga ülle minno keelt minnema. Et sedda sannast sannani tõeks saatsin, sain ka aego mõda omma endist tuggewat ihho joudo täieste jälle kätte.

Teggin ueste jälle priiskeste tööd, olin iggapiddi hõlas maiapiddaja, ja helde Jummal õnnistas minno püüdmist ja tõwaewa, et sain neid wõlgo tassuda, mis alles järrel ollid. Perre koht läks jälle tuggewaks. Kaswatasin naese trui armutamisega ommad lapsed Jummalala auuks üles, ja sain omma head nimmet liggimeste jures ueste finnitada.

Selle taewalifko Waimule sago süddamelifko tänno se eest, et olli ennast omma wassimatta hallastusfega minno raske süalluse wasto tõeks tunnistanud. Olin temma pühha Altarist ennast, omma furja

ellamisfe aial, ärrawoõretanud; ollen pal-
wet luggemist üsna mahha sätanud ja fir-
riko kaimist ärrapõlganud. Nüüd agga se
keik lüks minno melest kalliks ja armsaks.
Minno süddamelikko kahhetsemisega olli
kül parrago Jummal hiljaks sanud, om-
meti se olli wimaks üsna tõssine, ja ei
langend mitte ennem süddamest ärra.

Palwe Keisri eest.

1.

Wist: Ma laulan suust ja süddamest n.

So ioud oh! Jummal ellago,
Mo Keisri süddames!
Ea filmad so pool watago,
Kui ommas teggudes!

Gult tarkusfega ehbitud,
Ka meles hoidko ta,
Et keigest, mis talt tallitud,
Ea arro anda ka.

Ea noudko, mis so auustus,
Se rõõmsa mõttega:
Et temma riik so ommadus,
So allam temma ka.

Et temma risti rahwale,
 Sult feisriks woietud,
 Seks olgo ta so fir'kule,
 Ka ehteks hoietud.

Ta kannab rasket wallitsust,
 On siiski nõddrusses,
 Seks on tall' tarwis walgustust
 Ta kõrges seisusses.

Ta noudko õige melega,
 So palle sarnadust,
 Ning sega ommal rahwal' ka,
 Ta saatko õnnistust.

Ta olgo omma troni peäl
 Hääl warjaks, tassujaks.
 Ja kurril olgo temma heäl
 Hirm neile — nuhtlejaks.

Tall' rahwas tanno õiskago
 Siin rõmo-filmawees,

Seäl üfski ärra faebago,
 So wasto sinno ees.

Ta troni ümber ellago:
 Au, õigus, tõssidus,
 Et ial ärrahuffago
 Ta rigi wallitsus.

Lass' tedda sõdda wiikada
 Marahho hoidmisses,
 Ja julgest moeka tõmbada
 Ta rigi faitsmisses.

Ning et temma ello päwad
 Keik sinnust seadetud,
 Siis anna, et nemmad jäwad,
 Meil õnneks pitkendud.

Seks wõtkem tedda mälletä
 Kui sedda pallume:
 Oh! Issand kule, õnnista,
 Suurt Keisrit allate.

2.

Wifit: Jummal Ma ning taewa loja se.

Sinna wággew hole fandia!
 Annad woimust Kunningil'
 Sadad helde õnne-andja!
 Menda rahho allamil',
 Kánad árra õnnetust,
 Tood neil' õnne, siggidust.

Menda olled sa ka andnud,
 Meie Keisril wallitsust,
 Temma holeks tallel' pannud,
 Jäädwad rahho, õnnistust,
 Keige rigi rahwale,
 Meie laste lastele.

Lasse meid fests rõmustada,
 Rita Issand sinno hoolt,
 Omma Keisrit armastada
 Tallitada ommast poolt,
 Mis so auuks tarwis lááb,
 Rigi laste õnneks jááb.

Walla Keisri peäle mahha
 Tarkust, armo, rõmustust,
 Et ta muud ei ihka, tahha,
 Rui ta rahwa õnnistust.
 Digus olgo temma au,
 Armo náita, temma nou.

Anna Keisril' rohkest náhha
 Rõmo ommast õigussest.
 Lasse tedda ikka tehha
 Paljo teud heldussest.
 Rahwa fitus, armastus,
 Olgo temma párrandus.

Alita temmal rahho anda,
 Sata wagga ellamist;
 Rahho-würsti nimme fanda,
 Keelda ilmast sõddimist,
 Jõse rahhus ellada,
 Rahho wálja wallada.

Lasse Keisri nimmet sada,
 Kalliks keige rahwale,

Mällestusseks järrel jada,
 Önnistusseks ilmale.
 Ja ta helde wallitsus,
 Olgo rigi-önnistus.

Rahwa arm talt järrel jago,
 Temma suggu wõssale.
 Temma nimmi noomjaks sago
 Rigi-Troni pärriale:
 Urmastada allamad,
 Rikkamad kui waesemad.

Ommas rigis õigust, heldust
 Jfka ennam asfuda,
 Kinnitada usso-walgust,
 Rahwa truust tassuda.
 Siis on rahho rõmustus
 Meie surem önnistus.